gemeente Krimpenerwaard

MEMO

MEMO AAN	raad
MEMO VAN	Amanda Terpstra, Bastiaan Schonk
TEAM	Team Advies Ruimtelijke Ontwikkeling
CC	
DATUM	19 november 2024
ONDERWERP	Onderbouwing ten behoeve van beslispunt 3: zichtbaarheidsscenario's

Inleiding
De schade aan de brug buiten de Veerpoort is ontstaan in 2019. Ten grondslag ligt motie 19-26 die op 23 april 2019 is aangenomen. Hierin worden twee acties benoemt:

1. De brug in overleg met de Historische Vereniging Schoonhoven te herstellen
2. Te onderzoeken of de bogen en de brug zichtbaar gemaakt kunnen worden door bijvoorbeeld het plaatsen van een passende glazen plaat of de brug bovengronds te positioneren. Dit eveneens in goed overleg met de Historische Vereniging Schoonhoven

In juni 2023 is een grondig onderzoek gestart naar de constructief-technische staat van de brug. Hieruit bleek dat de brug – hoewel ingegraven in de ondergrond- 'werkt' als een normale brugconstructie en dat de beschadiging een zeker veiligheidsrisico met zich meedraagt. Om dit veiligheidsrisico weg te nemen is herstel van de brugconstructie op korte termijn noodzakelijk. Er is aanvullend advies uitgewerkt in drie herstelopties met bijbehorende kostenramingen.

Commissie R&F
Op 22 oktober jl. is het dossier Beschadigde brug buiten de Veerpoort gepresenteerd aan de raad tijdens de beeldvormende commissie Ruimte & Financiën. De raad werd voorgesteld om:
1. In te stemmen met het voorkeursscenario (hersteloptie 1a) om de brug de herstellen en in situ te bewaren.
2. De kosten á € 225.000,00 exc. btw te dekken uit de algemene reserve en de begroting voor 2025 hiervoor aan te passen.
3. Geen verder onderzoek te doen naar het zichtbaar maken van de brug.

De toezeggingen aan de raad na deze beeldvormende bijeenkomst richtten zich op het derde beslispunt van het raadsvoorstel: het inzichtelijk maken van de kosten behorend bij de zichtbaarheidsscenario's. Daarnaast kwamen vragen over subsidiemogelijkheden, wat ook onderdeel is van het zichtbaar maken van de brug. Om een adequaat antwoord te geven op de vraag over kostenramingen van de zichtbaarheidsscenario's is het wenselijk om het derde beslispunt aan de raad verder te onderbouwen. Daarnaast wordt beargumenteerd waarom het college zich primair richt op het herstel van de brug.

Het zichtbaar maken van de brug vergt maatwerk
Het is gebleken dat het op korte termijn niet mogelijk is om aan de vraag van kostenramingen van zichtbaarheidsscenario's te kunnen voldoen. De schetsen uit 2019 die zijn gedeeld met de raad blijken onvoldoende basis om tot een realistische kostenraming te komen. De vraag is of dat zonder aanvullend onderzoek en verdere investeringen wel gaat lukken. Verdere uitwerking van de ondergrond en bovengrond is hierbij een vereiste.

Grondwerk en graafwerkzaamheden in vervuilde grond zorgen voor hoge kosten
Voor het herstellen van de ondergrondse schade en voor het zichtbaar maken van de ondergrondse gewelven is veel grondwerk nodig. Bovendien is de bodem sterk vervuild; de bodemvervuiling is categorie lood. Dat betekent dat bodemsanering noodzakelijk is en dat brengt veel kosten met zich mee.

/

Cultuurhistorisch en archeologisch waardevol gebied (hoogste classificering)
Het terrein kent een hoge archeologiewaarde. In de ondergrond zijn restanten van de verdedigingswerken te vinden. Benodigde graafwerkzaamheden in historische en vervuilde grond brengen hoge kosten in voorbereiding, onderzoek en begeleiding met zich mee, zeker gezien de cultuurhistorische en archeologische waarde van de locatie.
Het fundament van de brug is ingemetseld op het fundament van de Veerpoort. De Veerpoort met geflankeerd de stadswallen heeft als verdedigingswerk van de Oude Hollandse Waterlinie een rijksmonumentale status. Ingrepen bij een rijksmonument die ingrijpend zijn kennen een uitgebreide vergunningsprocedure en betrokkenheid van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Het terrein van Buiten de Veerpoort is een waterbergingsgebied van Rijkswaterstaat
Het gebied Buiten de Veerpoort is een buitendijks gebied dat ook wordt gebruik als waterbergingsgebied. Bij hoogwater kan het terrein onder water komen te staan. Dit brengt onzekerheid mee voor objecten en verwijzingen die bovengronds zijn. Het is dus belangrijk om bij keuze voor een ontwerp rekening te houden met risico's die hoog water met zich meebrengen. Daarnaast zorgt het stormseizoen (vanaf 1 oktober tot 15 april) ervoor dat werkzaamheden tijdens deze periode niet mogelijk zijn.

Kostenramingen voor ingrepen op kleine schaal zijn mogelijk
Met inachtneming van eventuele meerwerk bij plaatsing van (kleine) objecten in dit gebied (zie voorgaande argumenten) zijn kostenramingen in te schatten voor het zichtbaar maken van de brug door ruimtelijke ingrepen op kleine schaal:

Informatiebord
Afhankelijk van de grootte, aantal borden en concrete uitwerking (tekst, visualisatie) wordt dit geraamd op kosten tussen de 2.000, - en 10.000, -.

Virtual Reality paal
Op het buitendijks gebied staat een VR paal waarin een historische afbeelding met de brug zichtbaar is.
De kosten van een VR paal heeft als richtlijn 20.000, - tot 35.000, - voor vijf projecten (prijspeil 2021).

Straatmeubilair
Visualisatie aan de hand van buitenruimte en straatmeubilair (referentieproject Koeneschans en Sterrenhemel). Afhankelijk van de uitwerking van ontwerp en materialisatie wordt dit geraamd op kosten tussen de 50.000, - en 150.000, -.

Stadsmaquette
Visualisatie (als onderdeel van een) stadsmaquette in brons uitgevoerd. Afhankelijk van de uitwerking van ontwerp en beschikbare data wordt dit geraamd op kosten tussen de 50.000, - en 100.000, -.

Herstellen van de brug
Herstellen van de brug is conform motie 19-26
Motie 19-26 is expliciet in het voorstellen om de brug in overleg met de Historische Vereniging Schoonhoven te herstellen. Deze ambitie is destijds door de raad ingegeven vanuit het belang voor het behoud van cultureel erfgoed in onze gemeente. Herstel van de brug voldoet aan de doelstelling van deze motie.

Door het herstellen van de brug wordt het veiligheidsrisico weggenomen
Door herstel van de brugconstructie wordt de maximale toelaatbare aslast teruggebracht naar 7 ton. Hierdoor zijn de veiligheidsrisico's door de plaatselijke verzwakking tenietgedaan. Ondanks de afsluiting van de Veerpoort voor gemotoriseerd verkeer blijft het belangrijk risico's te voorkomen en in kaart te brengen rond het gebruik van het terrein buiten de veerpoort als evenemententerrein. Door het terugbrengen van de gewelfboog vervallen de structurele onderhoudskosten om de ingezakte straatstenen regelmatig op te hogen in verband met de plaatselijke zetting.

Het herstellen van de brug is in lijn met het rijksbeleid en gemeentelijk beleid voor archeologische monumentenzorg
Het herstel van de brug volgens het voorkeursscenario (restauratiestenen en *in situ*) is volgens de richtlijnen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Door de brug *in situ* te bewaren worden de cultuurhistorische waarden geborgd met minimale schaderisico's. Het gemeentelijk archeologiebeleid heeft tot doel haar archeologisch erfgoed te beschermen en te ontsluiten als bron van het ‘gemeenschappelijk’ geheugen en als middel voor wetenschappelijke studie, zonder meer maatschappelijke lasten in het leven te roepen dan strikt noodzakelijk (archeologienota Krimpenerwaard, hoofdstuk vier).

Kostenoverzicht herstelopties in schema
Als bijlage bij deze memo zijn schema’s opgenomen die de kosten inzichtelijk maken (bijlage 4). De kosten zijn gebaseerd op en terug te vinden in de kostenspecificatie van het constructief-technisch rapport. Vanuit de invalshoek van het zichtbaar maken van de brug vormt het voorkeursscenario de meest gunstige optie.
-Veiligheidsrisico van aslast 3 ton wordt weggenomen
-Voldoet aan rijks,- en gemeentelijk beleid
-Lange termijn mogelijkheid voor zichtbaarheid blijft
-Tijd voor een gedegen zichtbaarheidsplan kan genomen worden